

FINESTRA D'OPORTUNITAT

per David Nàcher

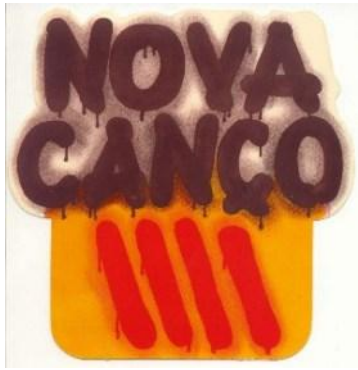
La música en català i la normalització lingüística

Catalunya ha fet un gran esforç polític, econòmic i social per aconseguir la integral normalització lingüística de la llengua autòctona. En els últims 30 anys i amb el retorn de la democràcia aquest activisme multidisciplinar s'ha vist multiplicat i ha aconseguit grans reptes en qüestió de llengua i identitat. La immersió lingüística a les escoles, el ple ús del català a l'administració pública, l'ús preferent d'aquesta llengua en els comerços i sobretot a Internet són uns pocs exemples del que estem descrivint.

Per altra banda, la lluita encara no ha acabat i queden grans reptes per aconseguir. El doblatge o la subtitulació de pel·lícules, la llengua en els jutjats o l'acolliment de la comunitat immigrant a casa nostra, encara són temes candents i pels quals entitats socials i econòmiques, ciutadania activa i partits polítics de tendència catalanista segueixen insistint en el seu dia a dia.

La música, gran catalitzador juvenil i font de sensibilització i exportació social no ha estat exempta d'aquesta controvèrsia i en la seva història trobem l'exemple del que estem exposant.

Ens hem de remuntar als anys 60, on trobem les arrels del ressorgiment de la cultura i la música catalana contemporània, per entendre ben bé que està passant actualment. Va ser llavors quan, gràcies al moviment estudiantil, van començar a sorgir cantautors i grups de música d'arrel tradicional tant a Catalunya com al resta de territoris de parla catalana. Aquest grups es veien com a simples fenòmens regionals que no anaven més enllà de recuperar textos i poemes escrits durant els primers anys del Segle XX. Tot i la censura del Franquisme, el moviment va anar agafant força i canviant la seva arrel tradicional per una lletra amb un fort sentit polític catalanista i d'esquerres, que finalment va destapar-se durant els últims anys del franquisme i la transició. Grups com els Setze Jutges o Al Tall van donar sentit a aquest moviment que saltava les fronteres catalanes i omplia estadis a d'altres ciutats de l'Estat espanyol i també a París. Era la primera vegada que la música en català trencava el tòpic del folklore i es reivindicava com a normalitzadora.

La Nova Cançó tingué com un dels màxims exponents musicals els Setze Jutges (dreta)

Dissortadament i amb el pas dels anys les tensions internes i l'entrada de la democràcia va fer que aquest tipus de música anés reculant durant els anys 80, on la "Movida Madrileña" i altres expressions artístiques i polítiques fetes en castellà van anar agafant força. Van ser uns anys foscos per la música en català que no va saber adaptar-se als nous temps i les noves tendències imposades per la moda punk anglesa i el reage jamaicà.

Tot i això, mai es va deixar de fer música en català i les cendres que s'havien creat durant els 70 van tornar a encendre amb l'entrada del rock català. Una nova fornada totalment nova de músics, molt joves, van aconseguir fer-se un lloc en l'escena musical del país fent sonar les seves lletres a totes les viles i ciutats. Els noranta van ser una gran dècada per la música en la nostra llengua i ha deixat ja com històrics grups com **Sangtraït, Sopa de Cabra, Els Pets, Sau o Lax'n'Busto**, entre d'altres. Un dels grans moments a la història de la música catalana fou el 14 de juny de 1991, on la gran majoria d'aquests grups congregaren a més 22.000 persones al Palau Sant Jordi i que com a record de l'època ha portat poc més de 20 anys després a Dagoll Dagom a crear-ne un musical: Cop de rock. Tot i la insistència, per això, no es va poder permeabilitzar a tots els estrats de la societat i només va arribar a grups juvenils molt polititzats i amb clares idees independentistes, deixant exclosos altres grups, molt nombrosos durant tots aquells anys. Per tant, la música en català, va quedar únicament en aquells grups de joves catalanistes, que majoritàriament eren fills dels que ja escoltaven la música dels **Setze Jutges**.

Durant la primera dècada del Segle XXI, mentre la música en català evolucionava cap a un so més contundent i radical gràcies a les influències del País Valencià, el públic no

augmentava. Si, es cert, que nous grups com **Obrint Pas**, **Dusminguet** o **Brams** van començar a tenir força, el públic era pràcticament el mateix, i només s'hi sumaven aquells que en els anys 90s encara eren canalla. Malgrat això, es va fer una gran feina, i molts grups van i han pogut fer petites gires internacionals arribant fins i tot a grans festivals d'Alemanya, Amèrica del Sud i Japó.

No ha estat fins a finals d'aquesta dècada i principis de l'actual on la música en català a fet l'últim gir per normalitzar-se. Finalment, ha aconseguit diversificar-se arribant a tots els públics i totes les sensibilitats. El caràcter catalanista segueix marcant el camí a seguir, però les lletres polítiques han deixat, també, pas a d'altres temàtiques i públics que es senten animats i reconeguts en aquests nous sons. Actualment seguint tenint els grups de Rock, punk, Ska i Rumba com els **Txarango**, els **Aspencat** i **La Pegatina**, que segueixen marcant una tendència catalanista, o més actualment altermundista. També trobem grups que actuen seguint la moda del pop melòdic britànic com els **Manel**, **4t 1era** o **Els Amics de les Arts**, que han enganxat als fills del Rock Català dels 90 que han crescut i han canviat la seva tendència, i s'incorporen grups més especialitzats com **Antònia Font** o **Mishima** obrint encara més el públic i arribant encara més lluny. Finalment, tenim la vertadera revolució musical i la que permetrà que les generacions futures entenguin la música en català com una expressió artística com qualsevol altre i són els grups infantils i juvenils que han promocionat series com **Polseres Vermelles**. Grups com **Macedònia**, **Teràpia de Shock** o **Amelie** són el present i el futur de la música al nostre país.

Per tant, la música en català, tot i que té encara un llarg viatge, ha aconseguit en aquests últims anys el que portava treballant fa anys: deixar de ser música per a catalanistes per a ser música pels catalans, o el que és el mateix, normalitzar la seva existència.

Us deixo dos enllaços perquè pugueu gaudir de la música catalana i valenciana.

[Música catalana](#)

[Música en valencià](#)